

HƯỚNG DẪN GIẢM THIỂU TÁC ĐỘNG CỦA ĐẠI DỊCH COVID-19 ĐỐI VỚI NGÀNH CHĂN NUÔI VÀ SỨC KHỎE ĐỘNG VẬT

Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp Liên hiệp quốc - FAO (Rome, 2020)

I. COVID-19 ĐỐI VỚI VẬT NUÔI

SARS-CoV-2 là bệnh của con người và động vật - nó ảnh hưởng đến con người và một số động vật (O'Connor *et al.*, 2020; FAO, 2020). Chẳng bắt ngờ gì khi thấy rằng động vật nuôi sống gần gũi với các trường hợp người dương tính Covid-19 bị phơi nhiễm với virus, hoặc thông qua ô nhiễm môi trường, hoặc thông qua tương tác con người-động vật. Các trường hợp động vật nuôi tại gia đình được phát hiện dương tính với SARS-CoV-2 bằng PCR, chẳng hạn như chó (OIE, ngày 16 tháng 3 năm 2020; OIE, ngày 21 tháng 3 năm 2020; Zhang Q. *et al.*, 2020; OIE, ngày 28 tháng 3 năm 2020) và mèo nuôi tại các hộ gia đình có bệnh nhân Covid-19 đã được báo cáo. Hơn nữa, một số mẫu huyết thanh mèo được thu thập sau khi dịch bùng phát ở thành phố Vũ Hán, tỉnh Hồ Bắc đã dương tính với kháng thể trung hòa (Zhang Q. *et al.*, 2020). Những phát hiện này, mặc dù mới là bước đầu, đã nêu ra mối quan tâm về khả năng con người truyền virus cho động vật nuôi tại gia đình, và vật nuôi tại gia đình có thể đóng vai trò tiềm tàng trong sự lây lan virus lẫn nhau. Tương tự, khả năng bệnh truyền từ người sang động vật cũng đã được quan sát thấy, chẳng hạn như trường hợp của các con hổ ở vườn thú Bronx (OIE, 6 tháng 4 năm 2020) và các con chồn trong hai trang trại ở Hà Lan (De Rijksoverheid, 2020).

Hiểu biết về mối quan hệ giữa con người, động vật và môi trường là quan trọng và giải quyết bất kỳ mối đe dọa nào đối với hệ thống thực phẩm, sản xuất nông nghiệp và sinh kế. Điều này đặc biệt quan trọng ở các hợp tác xã chăn nuôi ở nông thôn, nơi động vật đóng một vai trò quan trọng đối với xã hội và an ninh lương thực (cung cấp, thu nhập, vận chuyển, nhiên liệu và quần áo cũng như thực phẩm). Trước thách thức này, FAO khuyến nghị một cách tiếp cận Một sức khỏe (One Health), ở đó động vật, sức khỏe con người và môi trường được quan tâm cùng nhau để đạt được kết quả tốt nhất.

II. ẢNH HƯỞNG CỦA COVID-19 ĐẾN CHUỖI CUNG ỨNG CHĂN NUÔI VÀ SỨC KHỎE ĐỘNG VẬT

Những thách thức đặt ra bởi Covid-19 và các tác động của nó thể hiện trong chuỗi cung ứng chăn nuôi và các bệnh động vật liên quan đã được quan sát trên toàn thế giới và được chi tiết trong phần này.

2.1. Ảnh hưởng của Covid-19 đến chuỗi cung ứng chăn nuôi

Để ngăn chặn sự lây lan của Covid-19, các quốc gia đã giới thiệu các biện pháp hạn chế khác nhau. Chúng có tác động đến chuỗi cung ứng của nhiều sản phẩm và lĩnh vực khác nhau cũng như giảm cơ hội của người lao động. Vào tháng 4 năm 2020, FAO đã công bố tóm tắt chính sách: “Giảm thiểu các tác động của Covid-19 trong lĩnh vực chăn nuôi”, trong đó thảo luận về cách lập kế hoạch và giải quyết những khó khăn ở mức độ chính sách, liên quan đến sản xuất chăn nuôi và các sản phẩm chăn nuôi. Dựa trên các ví dụ, tóm tắt chính sách đề xuất các tùy chọn khác nhau cho hành động mà các nhà hoạch định chính sách quốc gia có thể sử dụng để giảm thiểu tác động. Liên quan đến các tùy chọn chính sách này, các ví dụ về ảnh hưởng của Covid-19 đối với chuỗi cung ứng chăn nuôi ở các lĩnh vực khác nhau (như sản xuất, chế biến và phân phối, thị trường và người tiêu thụ) đã được hiển thị trong một bảng, tiếp đó là các khuyến nghị thực hành có thể được thực hiện bởi các bên liên quan khác nhau.

2.2. Ảnh hưởng của Covid-19 đến phòng và quản lý dịch bệnh ở động vật

Covid-19 trực tiếp hoặc gián tiếp gây gián đoạn các hoạt động chăm sóc sức khỏe động vật, kể cả việc quản lý và phòng bệnh vật nuôi. Hướng dẫn này cũng đưa ra một số ví dụ về những ảnh hưởng mà Covid-19 tác động đến các hoạt động khác nhau trong phòng, trị và quản lý dịch bệnh ở động vật như ở trang trại, phòng thí nghiệm chẩn đoán thú y, giám sát và báo cáo về bệnh, các hoạt động thú y quốc gia và các hoạt động thú y thế giới.